

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

27 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Diaconu Iurie, Boico Victor,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Hlopețchi Igor în numele inculpatei Dedin Maria, împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 24 aprilie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui,

Dedin Maria XXXXX, născută la XXXXX.

Artin Andrei XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 05.12.2018 – 24.04.2019;

Instanța de apel: 11.07.2019 – 09.11.2021;

Instanța de recurs: 16.03.2022 – 27.06.2022.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 24 aprilie 2019, Artin Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, 190 alin. (5) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani în penitenciar de tip închis.

Inculpata Dedin Maria a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani și 6 luni în penitenciar de tip închis pentru femei.

S-a dispus încasarea în mod solidar de la inculpații Artin Andrei și Dedin Maria în beneficiul părții vătămate Bivol Tamara, prejudiciul material în sumă de 400 841 (patru sute mii opt sute patruzeci și unu) lei și 06 bani.

În privința încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 18 aprilie 2018, cu privire la punerea sechestrului asupra bunurilor imobile a fost dispus menținerea până la intrarea sentinței în vigoare.

2. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță a constatat că inculpatul Artin Andrei în perioada lunilor octombrie - decembrie 2015, fiind condamnat și deținut în

Penitenciarul nr. 17 din or. Rezina, ulterior transferat în Penitenciarul nr. 4 din or. Cricova, acționând ca organizator, folosindu-se de pseudonimul „Didenco Maxim” prin intermediul rețelelor de socializare „Odnoklassniki”, „Facebook” și a rețelelor naționale de telefonie mobilă, înțelegându-se în prealabilă și de comun acord cu Dedin Maria și Talchiu Victoria, în privința ultimei cauza fiind disjunctă și judecată în ordinea prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală și o persoană în privința căreia cauza a fost disjunctă de către organul de urmărire penală, dirijând acțiunile acestora din detenție în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, acționând conform unui plan dinainte determinat, folosindu-se de încrederea lui Bivol Tamara, care se află la muncă în statul Israel, or. XXXXX, cu care a făcut cunoștință prin rețelele de socializare, sub pretextul unor motive invocate de ordin personal, inducând-o în eroare pe ultima prin prezentarea ca adevărată a unor fapte mincinoase, prin comportamentul dolosiv și viclean, precum că are nevoie de surse financiare pentru tratamentul feciorului său, au determinat-o pe Bivol Tamara să le transmită prin intermediul sistemelor bancare de transfer a mijloacelor bănești diferite sume de bani, știind cu certitudine că banii obținuți prin escrocherie nu vor fi restituiți.

Ulterior, inculpatul Artin Andrei cu Dedin Maria și Talchiu Victoria, în privința ultimei cauza fiind disjunctă și judecată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală și o persoană în privința căreia cauza a fost disjunctă de către organul de urmărire penală, urmărind scopul ascunderii urmelor infracționale, intenționând să nu figurează în cazul dat, le-au identificat pe cet. Orbu Viorica și Petrovici Rodica pe care le-au convins și la indicația ultimilor au primit banii din statul Israel, transferați de către Bivol Tamara pe numele acestora.

Astfel, primind ca adevărată fapta mincinoasă, Bivol Tamara la indicația inculpatului Artin Andrei, la data de 14.10.2015 pe numele lui Orbu Viorica a efectuat transferul sumei de 500 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 9 886 lei, la data de 18.10.2015 a efectuat transferul sumei de 1 000 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 19 675 lei, la data de 03.11.2015 a efectuat transferul sumei de 5 000 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 100 385 lei și, respectiv, la data de 11.11.2015 a efectuat transferul sumei de 280 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 5 580,96 lei.

Ulterior, Bivol Tamara la indicația lui Artin Andrei pe numele lui Petrovici Rodica la 16.11.2015 a fost transferată suma de 4 000 euro, cu echivalentul în acea perioadă de 85 812 lei, la 22.11.2015 a transferat suma de 5 000 euro, cu echivalentul în acea perioadă de 106 970 lei, la 24.11.2015 a transferat suma de 500 euro, cu echivalentul în acea perioadă de 10 641,5 lei, la 29.11.2015 a transferat suma de 1 000 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 20 137 lei, la 02.12.2015 a transferat suma de 1 500 euro, cu echivalentul în acea perioadă de 31 758 lei și, respectiv, la 03.12.2015 a transferat suma de 400 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 7 995,6 lei, bani pe care i-au însușit.

Tot el, Artin Andrei, folosindu-se de pseudonim „Didenco Maxim” și prin aceleași

metode menționate supra, la data de 27.10.2015, folosindu-se de încrederea cet. Bivol Tamara, care se află la muncă în statul Israel or. XXXXX, sub pretextul unor motive invocate de ordin personal, inducând-o în eroare pe ultima, a determinat-o să-i transmită suma de 50 000 lei, pentru o presupusă intervenție chirurgicală pe care a suportat-o presupusul său fecior pe nume „Darius”.

Astfel, la 27.10.2015, prin intermediul complicilor Dedin Maria și Talchiu Victoria, în privința ultimei cauza fiind disjunctă și judecată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, suma de 46 000 lei a fost transmisă de către Bivol Elena, fiica lui Bivol Tamara, la indicația ultimei către inculpatul Artin Andrei, care la acel moment se deținea în Penitenciarul nr. 17 din or. Rezina.

Tot el, Artin Andrei, continuându-și acțiunile sale infracționale, fiind deținut în Penitenciarul 4 din or. Cricova, la 09.11.2015, inducând-o în eroare pe Bivol Tamara, care se afla la muncă în statul Israel, or. XXXXX, sub pretextul unor motive invocate de ordin personal, a determinat-o pe ultima să-i transmită prin intermediul lui Talchiu Victoria (în privința ultimei cauza fiind disjunctă și judecată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală) consola pentru jocuri „SONY PLAY STATION 4”, în valoare de 11 832 lei și care ulterior a fost depistată și ridicată din Penitenciarul nr. 4 din or. Cricova, unde acesta își executa pedeapsa.

Astfel, în perioada menționată, inculpatul Artin Andrei, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu Dedin Maria și Talchiu Victoria, în privința ultimei cauza fiind disjunctă și judecată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală și o persoană în privința căreia cauza a fost disjunctă de către organul de urmărire penală, prin inducerea în eroare a cet. Bivol Tamara au însușit și dobândit ilicit în scop de profit, banii și bunuri, prin inducerea în eroare a ultimei cu prezentarea unor fapte mincinoase, ce au cauzat părții vătămate Bivol Tamara un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă totală de 458 673,06 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Artin Andrei a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 42, 190 alin. (5) Cod penal - *participație la escrocherii în calitate de organizator - adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unor fapte mincinoase, având comportament dolosiv și viclean, săvârșită de mai multe persoane, care au produs daune în proporții deosebit de mari.*

Inculpata Dedin Maria în perioada lunilor octombrie - decembrie 2015, cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, înțelegându-se în prealabil și de comun acord cu Talchiu Victoria, în privința căreia cauza fiind disjunctă și judecată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, cu o persoană în privința căreia cauza a fost disjunctă de către organul de urmărire penală și cu inculpatul Artin Andrei, ultimul acționând în calitate de organizator, fiind condamnat și deținut la acea etapă în Penitenciarul nr. 17 din or. Rezina, ulterior fiind transferat în Penitenciarul nr. 4 din or. Cricova, acționând unui plan, împărțind rolurile între ei, folosindu-se de

încrederea cet. Bivol Tamara, care se află la muncă în statul Israel, or. XXXXX, cu care inculpatul Artin Andrei anterior a făcut cunoștință prin rețelele de socializare, sub pretextul unor motive invocate, inducând-o în eroare pe ultima prin prezentarea ca adevărată a unor fapte mincinoase, prin comportamentul dolosiv și viclean, au determinat-o pe Bivol Tamara să le transmită prin intermediul sistemelor bancare de transfer a mijloacelor bănești diferite sume de bani, știind că banii obținuți prin escrocherie nu vor fi restituiți.

Ulterior, inculpata Dedin Maria, împreună cu Artin Andrei și Talchiu Victoria, în privința ultimei cauza fiind disjunctă și judecată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală și o persoană în privința căreia cauza a fost disjunctă de către organul de urmărire penală, urmărind scopul ascunderii urmelor infracționale, intenționând să nu figureze în cazul dat, le-au identificat pe cet. Orbu Viorica și Petrovici Rodica, pe care le-au convins și la indicația ultimilor primeau banii transferați din statul Israel de către Bivol Tamara, care ulterior erau transmiși lui Dedin Maria.

Astfel, primind ca adevărată fapta mincinoasă, Bivol Tamara la indicația inculpatului Artin Andrei, la data de 14.10.2015 pe numele lui Orbu Viorica a efectuat transferul sumei de 500 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 9 886 lei, la data de 18.10.2015 a efectuat transferul sumei de 1 000 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 19 675 lei, la data de 03.11.2015 a efectuat transferul sumei de 5 000 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 100 385 lei și, respectiv, la data de 11.11.2015, a efectuat transferul sumei de 280 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 5 580, 96 lei.

Ulterior, Bivol Tamara la aceleași indicații a lui Artin Andrei pe numele lui Petrovici Rodica la 16.11.2015 a transferat suma de 4 000 euro, cu echivalentul în acea perioadă de 85 812 lei, la 22.11.2015 a transferat suma de 5 000 euro, cu echivalentul în acea perioadă de 106 970 lei, la 24.11.2015 a transferat suma de 500 euro, cu echivalentul în acea perioadă de 10 641,5 lei, la 29.11.2015 a transferat suma de 1 000 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 20 137 lei, la 02.12.2015 a transferat suma de 1 500 euro, cu echivalentul în acea perioadă de 31 758 lei și, respectiv, la 03.12.2015, a transferat suma de 400 dolari USD, cu echivalentul în acea perioadă de 7 995,6 lei.

Tot ea, inculpata Dedin Maria, la 27.10.2015, urmărind același scop, coordonând acțiunile criminale cu Talchiu Victoria, în privința căreia cauza fiind disjunctă și judecată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală și cu inculpatul Artin Andrei, care se deținea în Penitenciarul nr. 17 din or. Rezina, au însușit de la Bivol Tamara prin intermediul fiicei sale, Bivol Elena, suma de 46 000 lei.

Sumele de bani primite prin transfer de către cet. Orbu Viorica și Petrovici Rodica, la indicația persoanei în privința căreia cauza a fost disjunctă de către organul de urmărire penală și inculpatul Artin Andrei au fost transmise inculpatei Dedin Maria, bani, pe care ulterior aceștia i-au însușit.

Astfel, în perioada menționată, inculpata Dedin Maria prin înțelegere prealabilă și

de comun acord cu Artin Andrei și Talchiu Victoria, în privința ultimei cauza fiind disjungată și judecată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală și o persoană în privința căreia cauza a fost disjungată de către organul de urmărire penală, prin inducerea în eroare a cet. Bivol Tamara au însușit și dobândit ilicit în scop de profit, banii și bunuri, prin inducerea în eroare a ultimei cu prezentarea unor fapte mincinoase, ce au cauzat părții, vătămate Bivol Tamara un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă totală de 444 841,06 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Dedin Maria a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal - *Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unor fapte mincinoase, având un comportament dolosiv viclean, săvârșită de mai multe persoane, care au produs daune în proporții deosebit de mari.*

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia a declarat apel inculpatul Artin Andrei a prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat.

În motivarea apelului, inculpatul a menționat că nu a sustras prin escrocherie careva sume bănești de la partea vătămată Bivol Tamara, toată învinuire are caracter de presupunere, careva sume bănești de la Bivol Tamara și Bivol Tatiana nu au ajuns la inculpatul Artin Andrei, or, prin împrumutul bănesc primit de la partea vătămată Bivol Tamara nu a urmărit scopul sustragerii acestor bani, ultima cunoștea despre faptul că aceste mijloace bănești urmau a fi folosite în afacerea pe care a inițiat-o inculpatul în cadrul instituției penitenciare, iar prin recipisele pe care inculpatul le-a prezentat avocatului se confirmă restituirea mijloacelor bănești către partea vătămată Bivol Tamara.

De asemenea, inculpatul Artin Andrei a subliniat că sentința de condamnare nu conține descrierea faptelor asociate acuzației aduse inculpatului și o analiză a probelor pe baza cărora este constatată vinovăția inculpatului.

Totodată, inculpatul Artin Andrei a menționat că instanța de judecată a stabilit un tratament preferențial și subiectiv părții acuzării prin faptul că acesteia i-a fost acordat un termen prea scurt pentru prezentarea probelor, astfel încât inculpatul nu a avut posibilitate să facă cunoștință cu materialele dosarului, nu i-a permis inculpatului să pună întrebări martorilor Bivol Eelna, Talciu Victoria, Cotorobai Constantin și Liubovi Cozer, mai mult, instanța a refuzat citirea declarațiilor martorului Creciun Ion, care a decedat, fără a motiva cumva refuz.

La fel, inculpatul Artin Andrei a menționat că neîntemeiat instanța de fond a refuzat audierea acestuia în ședința de judecată și a martorilor Salari Radu și Muntean Mihail, care se aflau în celulă cu inculpatul atunci când acesta discuta cu partea vătămată Bivol Tamara prin telefon.

Cu privire la consola care a fost depistată în depozitul penitenciarului, inculpatul Artin Andrei, a menționat că acesta nu este acea consolă care figurează în actul de

învinuire, or, el a recepționat mai multe console de acest tip, ultima nici nu corespunde caracteristicilor menționate în actul de învinuire, iar din declarațiile martorului Creciun Ion rezultă că acesta deplasându-se la penitenciarul unde era Artin Andrei, a luat mai multe obiecte transmise de către inculpat, inclusiv și o consolă Sony Play Station -pe care ulterior Creciun Ion i-a transmis-o lui Dedin Maria, deci consola care a fost depistată la inculpat în penitenciar nu este acea consolă, care a fost indicată de către Bivol Elena.

Inculpatul Artin Andrei a mai menționat că urmărirea penală incorect a fost pornită la data de 12.01.2016 în baza unei adresări pe email a lui Bivol Tamara, care nu conținea semnături sau alte semne ale unei plângeri sau denunț, astfel încât ancheta a fost pornită cu încălcarea prevederilor legale, or, partea vătămată abia la data de 12.04.2018 a depus plângere și a fost audiată.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Cojocari Oleg în numele inculpatei Dedin Maria, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata Dedin Maria să fie achitată.

În motivarea apelului, apărătorul a indicat că, instanța de judecată enumerând probele care chipurile probează vinovăția lui Dedin Maria, nu a efectuat nicio analiză a lor, iar enumerarea formală a probelor și expunerea declarațiilor părților vătămate și a martorilor nu echivalează cu o analiza a probelor administrate, care trebuie să fie apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Mai mult, apelantul a invocat că potrivit rechizitoriului, inculpata se învinuiește de faptul, că ea în perioada octombrie-decembrie 2015 prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu Artin Andrei, Talchiu Victoria și Dedin Tatiana, acționând conform unui plan dinainte determinat, împărțind rolurile între ei, folosindu-se de încrederea cet. Bivol Tamara, care se afla la muncă în Israel, sub pretextul unor motive invocate, inducând-o în eroare pe ultima prin prezentarea ca adevărată a unor fapte mincinoase, prin comportamentul dolosiv și viclean, au determinat-o pe Bivol Tamara să le transmită prin intermediul sistemelor bancare de transfer a mijloacelor bănești diferite sume de bani, știind cu certitudine că banii obținuți prin escrocherie nu vor fi restituiți proprietarului.

Astfel, apelantul a menționat că, analiza sumară a probelor cercetate în cadrul cercetării judecătorești, permite de a trage concluzia că nu s-a dovedit comiterea de către Dedin Maria a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, or, în sentință nu s-au indicat și nu s-au descris faptele asociate acuzației aduse inculpatei Dedin Maria, nu sunt descrise actele materiale asociate activităților constând în acțiuni de inducere în eroare a lui Bivol Tamara prin prezentarea ca adevărată a unor fapte mincinoase și de dobândire ilicite a bunurilor lui Bivol Tamara prin prezentarea ca adevărate a unor fapte mincinoase, prin comportamentul dolosiv și viclean, nu este clar în ce a constat așa zisul comportament dolosiv și viclean a lui Dedin Maria.

Totodată, apărătorul a indicat că inculpata de fapt este la fel o victimă în acest caz,

deoarece nu se demonstrează în nici un fel existența unei înțelegeri prealabile cu Artin Andrei, iar în acțiunile lui Dedin Maria lipsesc cu săvârșire elementele infracțiunii de escrocherie, or, în speță lipsește cu desăvârșire forma intenției directe la Dedin Maria de a însuși banii prin escrocherie de la Bivol Tamara.

La fel, apărarea a subliniat că instanța de fond adoptând o sentință de condamnare a lui Dedin Maria XXXXX printr-o motivare superficială, reținând în acest sens doar probele acuzării, în special declarațiile părților vătămate și martorilor, fără a le supune unei analize ample, fără a lua în considerație probele la care face referire partea apărării și fără a clarifica circumstanțe esențiale ale cauzei, lăsând astfel fără o argumentare cuvenită motivele invocate în susținerile verbale scrise a apărării, prin ce a fost afectată soluția adoptată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2021, apelurile declarate de către inculpatul Artin Andrei și avocatul Cojocari Oleg în numele inculpatei Dedin Maria au fost respinse ca fiind nefondate cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1 Pentru a pronunța soluția adoptată, instanța de apel a statuat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că:

Inculpatul Artin Andrei a săvârșit infracțiunea incriminată prevăzută de art. 42, art. 190 alin. (5) Cod penal, după indicii calificativi - *participație la escrocherie în calitate de organizator - adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unor fapte mincinoase, având comportament dolosiv și viclean, săvârșită de mai multe persoane, care au produs daune în proporții deosebit de mari, și*

Inculpata Dedin Maria a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal - *Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unor fapte mincinoase, având un comportament dolosiv viclean, săvârșită de mai multe persoane, care au produs daune în proporții deosebit de mari.*

Examinând probatoriul administrat, instanța de apel a constatat ca fiind dovedită în afara dubiilor rezonabile vina inculpaților Artin Andrei, Dedin Maria prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, și anume: declarațiile părții vătămate Bivol Tamara, declarațiile martorului Petrovici Rodica, declarațiile martorului Orbu Victoria, declarațiile martorului Olan Constantin, declarațiile martorului Guțu Igor, declarațiile martorului Cotorobai Constantin.

Vinovăția inculpaților este demonstrată și prin procesele-verbale ale acțiunilor de urmărire penală, documentele și înscrisurile anexate la dosar, și anume: contractul de împrumut de la asociația de împrumut "Botna" din 27.10.2015 (vol. I, f.d. 109); prin care se atestă contractarea unui credit în sumă de 9069 lei de către Bivol Elena pentru procurarea consolei de jocuri Sony Play Station, care a fost transmisă inculpatului Artin Andrei; contractul de împrumut de la "EASY CREDIT" din 05.11.2015 (vol. I, f.d. 105) prin care se

atestă contractarea unui împrumut bănesc de către Garabagiu Zinovia în sumă de 50 000 lei, care ulterior au fost transmise inculpatului Artin Andrei pentru presupusa intervenție chirurgicală pe care a suportat-o presupusul său fecior pe numele „Darius”; informația privind ratele oficiale de schimb valutar al băncii naționale din data extragerii valutei (vol. III, f.d. 1-10); descifrările convorbirilor telefonice de pe nr. de telefon XXXXX al lui Artin Andrei, nr. de telefon XXXXX al lui Petrovici Rodica, nr. de telefon XXXXX al lui Bivol Elena, nr. de telefon XXXXX al lui Artin Andrei, nr. de telefon XXXXX al lui Dedin Maria, nr. de telefon XXXXX al lui Talchiu Victoria (vol. I, f.d. 148, 182, 196, 214; vol. I f.d. 27, 53), din care rezultă comunicarea permanentă a inculpatului cu persoanele prin intermediul cărora banii sustrași prin escrocherie ajungeau la inculpați; informația prezentată de către administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina și Penitenciarului nr. 4 Cricova (vol. II, f.d. 73, 93), prin care se atestă că inculpatul Artin Andrei deținea în Penitenciarul nr. 4 consola „Sony Play Station” de model CUM 1216 A 500 GB, care a fost sustrasă prin escrocherie de către inculpat de comun acord cu persoana în privința căreia cauza a fost disjunctă (Dedin Tatiana); copiile de pe registrele de evidență a Penitenciarului nr. 4 Cricova (vol. II, f.d. 94), prin care se atestă deținerea consolei Sony Play Station” de către inculpatul Dedin Andrei; procesul-verbal de examinare a procesul-verbal de ridicare a administrației Penitenciarului nr. 4 Cricova, prin care s-a ridicat consola cu jocuri „SONY PLAY STATION 4” (vol. II, f.d. 101); procesul-verbal de percheziție din 12.05.2016, în gospodăria lui Cotorobai Constantin vol. II, f.d. 113); procesul-verbal de examinare a copiilor de pe registrele de evidență a din Penitenciarului nr. 17 Rezina (vol. II, f.d. 139), din care rezultă că inculpatul Artin Andrei a primit la data de 13.11.2015 de la Taliu Victoria, (în privința căreia a fost disjunctă cauza penală pentru a fi examinată în ordinea art. 364/1 CPP, care a fost condamnată definitiv în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, pentru fapta ce ține de sustragerea prin escrocherie împreună cu Artin Andrei a consolei de model ”Sony Play Station” de la Bivol Elena), anume bunul sustras prin escrocherie, consola „Sony Play Station” PS-4 de model CUH 1216A 500GB; procesul-verbal de examinare a informației prezentate de către "Fincombank" (vol. II, f.d. 169), prin care se atestă că Petrovici Rodica în perioada lunilor octombrie, noiembrie și decembrie anul 2015, a ridicat de la sediul „Fincombank” la data de 29.11.2015 un transfer bănesc internațional în sumă de 1 000 dolari SUA de la Bivol Tamara din Israiel; procesul-verbal de examinare a informației prezentate de către "Moldincombank" (vol. II, f.d. 205), prin care atestă că Petrovici Rodica în perioada lunilor octombrie, noiembrie și decembrie 2015 a primit de la Bivol Tamara la data de 17.11.2015 suma de 400 Euro, la data de 23.11.2015 suma de 5 000 Euro, la data de 25.11.2015 suma de 500 Euro, la data de 02.12.2015 suma de 1 500 Euro, la data de 03.12.2015 suma de 4 000 dolari SUA; totodată Orbu Victoria în perioada lunilor octombrie, noiembrie și decembrie 2015 a primit de la Bivol Tamara prin transfer internațional la data de 15.10.2015 suma de 500 dolari SUA, la data de 19.10.2015 suma de 1 000 dolari SUA, la data de 03.11.2015 suma de 5 000 dolari SUA, la data de 11.11.2015 suma de 280 dolari SUA; raportul de expertiză

nr. 34/12/1-R-3126 din 14.06.2016 (vol. II, f.d. 219), prin care se atestă conversațiile prin intermediul aplicației pentru schimbul rapid de mesaje „Viber”, pe care le-a avut inculpata Dedin Maria folosind telefonul „iPhone”; raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-3127 din 15.06.2016 (vol. II, f.d. 232); prin care se atestă conversațiile prin intermediul aplicației pentru schimbul rapid de mesaje „Viber”, pe care le-a avut partea vătămată Bivol Elena folosind telefonul „Samsung”; raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-3128 din 15.06.2016 (vol. II, f.d. 244). prin care se atestă conversațiile prin intermediul aplicației pentru schimbul rapid de mesaje „Viber”, pe care le-a avut martorul Petrovici Rodica folosind telefonul „Nokia”.

Așadar, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii imputate este confirmată prin cumulul de probe cercetate, enumerate mai sus, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile părții vătămate, a martorilor și probele scrise care ar trezi dubii nu sunt reținute.

Nerecunoașterea vinei de către inculpați instanța de apel a apreciat-o ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

De asemenea, instanța de apel a subliniat că în acțiunile imputate inculpaților sunt prezente elementele infracțiunilor de care se fac vinovați, și anume, obiectul juridic al acestei infracțiuni, l-a constituit anume mijloacele bănești și bunurile care au fost date cu împrumut inculpatului Artin Andrei de către partea vătămată Bivol Tamara, mijloacele bănești care au fost însușite de către inculpați, proprietar de *facto* și de *iure* fiind anume partea vătămată Bivol Tamara.

La fel, instanța de apel a reținut că inculpatul Artin Andrei s-a folosit de încrederea părții vătămate Bivol Tamara, care a fost dusă în eroare de către inculpatul Artin Andrei, ultimul folosindu-se de situația emoțională a acesteia, a obținut bunurile părții vătămate prin inducerea în eroare a unei situații care nu a avut loc, or anume din declarațiile părții vătămate Bivol Tamara, rezultă că, fiind în statul Israel în luna septembrie 2015, prin intermediul site-ului de socializare "Odnoklasniki" a făcut cunoștință cu un bărbat care s-a prezentat a fi „Didenco Maxim” angajat al MAI și funcționar într-un batalion nr. 3. Într-o perioadă scurtă de timp a început să discute pe diferite probleme de viață, într-un fel sau altul au devenit foarte apropiați, discutau foarte des. Acesta i-a povestit că are un copil bolnav pe nume Darius, astfel căpătându-i încrederea sa. „Didenco Maxim”, care s-a dovedit a fi inculpatul Artin Andrei, i-a zis că se află cu copilul său pe nume Darius în spital și are nevoie de mijloace bănești pentru operații, că copilul lui este bolnav cu inima. Plus la aceasta, el i-a zis că are mai multe terenuri în Chișinău care dorește să le vândă la fel cu scopul de a obține bani și de a-și trata copilul, dar nu găsește cumpărători și din care motiv prin această metodă, el folosindu-se de încrederea ei față de el, a determinat-o să-i

transmită bani din Israel în Moldova. Primul transfer a fost către Orbu Viorica, persoană indicată de presupusul „Didenco Maxim”, fiind transmisă suma de 500 dolari SUA, spunându-i că aceasta este verișoara lui, iar pe numele său nu este posibil de transferat, deoarece el tot timpul se află cu copilul în spital. Ulterior, a implorat-o să-i împrumute ceva bani, astfel la 18.10.2015, a transferat 1000 dolari SUA, la fel pe numele lui Orbu Viorica. Artin Andrei (Didenco Maxim) i-a comunicat că are un lot de pământ pe care îl v-a vinde și îi v-a restitui banii. Ulterior, acesta i-a comunicat că băiatul său se plictisește și a rugat-o să-i transmită o consola pentru jocuri. La întrebarea de ce nu i-a un credit, acesta i-a comunicat că a luat o mașină în leasing și nu poate lua alt credit. Astfel, a rugat-o pe fiica sa, Bivol Elena, care se afla în R. Moldova să meargă la un magazin și să procure o consolă de jocuri, pentru care a achitat suma de 11 832 lei, pe care i-a transmis-o persoanei pe nume Victoria (Vica) la 09.11.2015, persoană indicată de către presupusul „Didenco Maxim”. Apoi, Artin Andrei i-a comunicat că urmează să-i facă o investigație chirurgicală fiului său Darius și a determinat-o să o convingă pe sora sa din satul Costești să împrumute suma de 50 000 lei de la Asociația de împrumut din satul Costești, r-nul Ialoveni și prin intermediul fiicei sale, Bivol Elena, au fost transmiși suma de 46 000 lei către o persoană pe nume Victoria (Vica), care la fel a fost indicată și trimisă de presupusul „Didenco Maxim”. După care, a rugat-o să-i transmită niște bani, deoarece a avut un conflict cu un medic și pentru ca acesta să nu scrie plângere pe el, a cerut 4000 dolari SUA. Tot atunci, i-a comunicat că perfectează acte întru înstrăinarea pământul și are nevoie de bani și a mai cerut 1 000 dolari SUA, pe care i-a transferat. Pe numele lui Orbu Viorica au fost transferați suma de 5000 dolari SUA. La 11.11.2015, la fel, pe numele lui Orbu Viorica a transferat suma de 280 dolari SUA. După care, Artin A. i-a spus că doctorul cu care a avut conflict a scris totuși plângere pe el și de data aceasta procurorul i- a cerut suma de 4000 Euro, pentru ca să rupă dosarul și la data de 16.11.2015, pe numele lui Petrovici Rodica, la fel o persoană indicată de presupusul „Didenco Maxim” a transferat suma de 4 000 Euro. La 22.11.2015, la fel, pe numele lui Petrovici Rodica a expediat suma de 5 000 Euro, la 24.11.2015, la fel pe numele lui Petrovici Rodica a transferat suma de 500 Euro. Pe rețelele de socializare i-a scris Crăciun Ion, care i-a comunicat că este un prieten bun de a lui „Didenco Maxim”, care lucrau împreună la MAI.

La fel, partea vătămată a mai declarat că mereu insista să discute prin apelurile video cu „Didenco”, însă acesta prin diferite motive refuza, 1-a telefonat o singură dată, dar și atunci i-a scris mesaj că nu lucrează camera. Mai mult ca atât, i-a comunicat că vrea să vină în Israel, pentru că la serviciu „îl îngroapă” și avea nevoie de 1 000 dolari SUA, pe care i-a transferat pe numele lui Petrovici Rodica. După care, a mai rugat-o să îi transmită 1 500 euro, pentru a-și procura bilet la avion ca să vină în Israel și la data de 02.12.2015, la fel, pe numele lui Petrovici Rodica, a transferat suma de 1 500 Euro. Astfel, i-a comunicat că pentru data de 03.12.2015, ora 07:00 și-a procurat bilet și în ziua respectivă l-a așteptat la aeroport la Israel, însă nu a venit, după care a mers acasă și a citit un mesaj că nu a putut

zbura, deoarece i-a fost găsită o amendă. I-a mai cerut 400 dolari SUA să de-a datoria și apoi să schimbe biletele avia să se ducă în Israel la data de 06.01.2016. După data de 06.01.2016, a intrat pe rețeaua de socializare și a văzut că profilul, totul era șters.

Astfel, faptul că nu a venit în Israel și absența lui pe siturile de socializare i-a dat de bănuț că a fost înșelată. Când a început să caute pe siturile folosite de el mai multe detalii despre dânsul, siturile folosite de el au fost nimicite, presupune că de el, atunci ea a înțeles cu certitudine că a fost înșelată. Tot atunci, a încercat să discute cu Crăciun Ion să întrebe unde este „Didenco Maxim”, acesta spunând că nu știe unde este. A telefonat la spitalele din R. Moldova ca să întrebe dacă este internat un copil cu nume de Didenco, unde i-a fost comunicat că nu este nici un copil cu așa nume. A mai menționat, că Artin Andrei i-a comunicat că nu este căsătorit și că soția lui a decedat, dorind să întemeieze o familie cu ea. Mai mult, a aflat că toți banii care au fost transferați au ajuns la Dedin Maria, pe care nu o cunoaște, iar despre faptul că „Didenco Maxim” este Artin Andrei a aflat de la poliție.

Astfel, este evident scopul viclean și dolosiv al acțiunilor inculpatului Artin Andrei față de partea vătămată Bivol Tamara, care a fost ademenită de către inculpat să creadă celor menționate de către ultim cu privire la circumstanțele existenței fiului minor, care chipurile are nevoie de mai multe investigații medicale, inclusiv intervenții chirurgicale, pentru care este necesar de sume bănești impunătoare, dar de care la moment nu dispune inculpatul, însă în realitate aceste circumstanțe invocate de către inculpat, nu erau prezente, inculpatul însușit banii și bunurile părții vătămate, prin intermediul coparticipanților săi, Dedin Maria, Talciu Victoria (în privința ultimei fiind disjungată și examinată cauza în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală pe episodul sustragerii banilor în sumă de 46 000 lei și a consolei “Sony Play Station” de 11 932 lei), precum și unei persoane în privința căreia cauza a fost disjungată la etapa de urmărire penal (Dedin Tatiana, care este mama inculpatei Dedin Maria).

Cu privire la argumentele inculpatului Artin Andrei ce se referă la faptul că nu a luat careva mijloace bănești de la partea vătămată, acest lucru este combătut prin însăși declarațiile inculpatului, care pe de o parte menționează că nu a primit careva mijloace bănești de la Bivol Tamara, iar pe de altă parte menționează că banii recepționați de la Bivol Tamara ultima le-a investit benevol într-o afacere a inculpatului, dar care au fost restituite.

Faptul restituirii banilor părților vătămate, de altfel, nu se confirmă prin careva înscrisuri, or inculpatul deși a menționat că partea vătămată a întocmit personal și a semnat recipisele cu privire la restituirea banilor, nu au fost prezentate instanței de judecată, iar partea vătămată a negat acest lucru, declarând că nu a întocmit careva recipise, și nu a semnat restituirea sumelor bănești .

Astfel, fiind audiată în instanța de apel partea vătămată Bivol Tamara a declarat că, recipisa care a fost prezentată la materialele cauzei nu a fost semnată de către ea . Cu aceasta recipisa a făcut cunoștință în instanța de judecată, iar în setul de acte primite, din care două copii a recipiselor, în aceste recipise nu îi aparține nici scrisul, nici semnătura.

Faptul însușirii prin escrocherie a mijloacelor bănești și bunului mobil - consola "Sony Play Station" de către inculpații Artin Andrei, Dedin Maria și ceilalți coparticipanți (Talciu Victoria în privința căreia a fost disjungată cauza fiind examinată în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală și Dedin Tatiana în privința căreia a fost disjungată cauza la etapa de urmărire penală), se dovedește și prin declarațiile părții vătămate Bivol Elena, din care rezultă că, aproximativ în luna octombrie 2015, mama sa, Bivol Tamara, i-a comunicat că a făcut cunoștință cu o persoană de gen masculin pe nume „Didenco Maxim”, cu vârsta aproximativă de 35 ani, care este angajat al Ministerului Afacerilor Interne. Mama sa i-a spus că i-a plăcut foarte mult de persoana dată și are intenții de a forma pe viitor o familie împreună cu acesta. La fel, i-a comunicat că persoana dată are un fiu pe nume Darius, că de la naștere are probleme cu inima și starea de sănătate a acestuia este gravă și necesită intervenții chirurgicale urgente. În luna octombrie, a fost contactată de mama sa, care i-a comunicat ca sora ei, Garabagiu Zinovia, a luat un credit de 50 000 lei de la Asociația de Economii și împrumut "Botna" din sat. Costești. Astfel, urma să se întâlnească cu mătușa sa, pentru a lua banii. Banii urma să îi transmită presupusului „Didenco Maxim”, pentru ca el să achite o operație costisitoare băiatului său Darius. Acesta nu se putea întâlni personal cu ea, din acest motiv o trimis o persoană de încredere cu care să se întâlnească, pentru a lua suma de 46 000 lei. La data de 27.10.2015, seara fiind deja acasă în satul Costești, a fost contactată telefonic de o persoană pe nume Vica, care i-a spus că este din partea lui „Didenco Maxim” și că dorește să se întâlnească cu dânsa pentru a lua banii. Astfel, în aceeași seară la 27.10.2015 s-a întâlnit cu persoana pe nume Vica și i-a transmis suma de 46 000 lei.

Ulterior, la începutul lunii noiembrie, discutând cu mama sa, aceasta i-a spus că fiul lui „Didenco Maxim” foarte tare își dorește o consolă pentru jocuri „SONY PLAY STATION 4” și ea a hotărât să-i facă o surpriză și să-i procure lui Darius această consolă pentru jocuri. În continuare la 08.11.2015, s-a deplasat la oficiul unui internet magazin, a îndeplinit o cerere, prin care a solicitat o consolă pentru jocuri „SONY PLAY STATION 4” în credit, suma împrumutului fiind de 11 832 lei. A făcut legătură cu „Didenco Maxim” și i-a spus despre acest lucru și acesta i-a comunicat că el nu poate să vină să ridice consola pentru jocuri și că o să vină o persoană pe nume Vica. Iarăși a fost contactată telefonic de către Vica și au decis să se întâlnească în sectorul Telecentru, mun. Chișinău, unde și i-a dat consola pentru jocuri „SONY PLAY STATION 4”. Din spusele mamei sale, ea cunoaște că din luna octombrie 2015 de când l-a cunoscut pe „Didenco Maxim”, i-a transmis acestuia bani, prin intermediul unor femei, pe nume Rodica și Viorica, suma totală de bani fiind în jur de 12 000 Euro și 2 180 dolari SUA. A mai menționat că în luna decembrie „Didenco Maxim” a dispărut.

Astfel, din probele menționate este evident faptul că inculpatul Artin Andrei împreună cu ceilalți coparticipanți, Dedin Maria, Talciu Victoria (în privința căreia a fost disjungată cauza și examinată în ordinea art. art. 364¹ Cod de procedură penală, Dedin

Tatiana în privința căreia a fost disjunctă cauza la etapa de urmărire penală), au comis sustragerea prin escrocherie a averii părții vătămate Bivol Tamara și Bivol Elena, inculpatului Artin Andrei revenindu-i rolul de organizator al acțiunilor infracționale, iar inculpatei Dedin Maria și celorlalte două persoane în privința cărora cauza a fost disjunctă, revenindu-i rolul de autor a faptelor infracționale, astfel încât inculpatul Dedin Andrei organiza comiterea infracțiunii, aflându-se în detenție, iar ceilalți coparticipanți, nemijlocit realizau planul criminal, prin executarea indicațiilor lui Artin Andrei, ultimul dând indicații nemijlocit lui Dedin Tatiana (persoana în privința căreia a fost disjunctă cauza la etapa de urmărire penală), care la rândul său folosea martorii Orbu Victoria și Petrovici Rodica, care primeau banii transferați de către partea vătămată Bivol Tamara la instituțiile bancare, iar ulterior mijloacele bănești obținuți ajungeau la Dedin Maria, care intra nemijlocit în posesia acestora la indicațiile mamei sale Dedin Tatiana, ca ulterior să fie însușite în comun de către inculpați.

De asemenea, instanța de apel a menționat că la caz a fost adevărată pe deplin intenția inculpaților de a însuși mijloacele bănești, în situația în care de la bun început inculpații nu au avut intenția de a restitui mijloace financiare.

Astfel, instanța de apel a stabilit cert identificat și demonstrat fără echivoc faptul că acțiunile inculpaților Artin Andrei, Dedin Maria, sunt plasate anume sub aspect penal, și nicidecum sub aspect civil, după cum afirmă inculpatul Artin Andrei, precum că partea vătămată Tatiana Bivol a investit într-o afacere, iar în cele din urmă acțiunile acestora just au fost încadrate în condițiile normei vizate de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Cu privire la apelul declarat de către inculpatul Artin Andrei și apelul declarat de către apărător în interesele inculpatei Maria Dedin, instanța de apel a conchis că acestea sunt neîntemeiate, or, prima instanță corect a ajuns la concluzia privind vinovăția lui Artin Andrei, Dedin Maria în comiterea infracțiunii de escrocherie, punând la baza sentinței de condamnare declarațiile părții vătămate Bivol Tamara, Bivol Elena, confirmate prin declarațiile martorilor Petrovici Rodica, Orbu Victoria, Olan Constantin, Guțui Igor, Corobai Constantin și probele scrise nominalizate mai sus, probe care, analizate în ansamblu, coroborează între ele și demonstrează cert intenția inculpaților de a însuși prin inducerea în eroare a părții vătămate prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase.

Cât privește argumentul apelantului precum că conținutul învinuirii formulate nu este clară, dispozitivul este neclar și divergent, instanța de apel le-a apreciat drept nefondate, or, în ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul sunt indicate circumstanțe concrete și amănunțite, inclusive modul comiterii infracțiunii de către inculpați, iar sentința contestată conține starea de fapt care este una adecvată pentru a fi reținută întru emiterea unei condamnări a ambilor inculpați în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

Argumentele apărării ce se referă la încălcările de procedură, care în opinia

apelanților duc la nulitatea probelor, instanța de apel le-a respins, or, până la etapa întocmirii rechizitoriului și expedierii cauzei penale în instanța de judecată, nici inculpații, nici avocații acestora nu au avut careva obiecții cu privire la acțiunile de urmărire penală, la plenitudinea acesteia, verificarea versiunilor apărării, or, potrivit art. 251 Cod de procedură penală, (1) încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act. (2) încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural. (3) Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei. (4) încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată - când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Cu referire la stabilirea și individualizarea pedepsei inculpaților, instanța de apel a menționat că la individualizarea și stabilirea categoriei pedepsei inculpatului Artin Andrei, s-a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii deosebit de grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului, cu antecedente penale, are la întreținere doi copii minori, nu a recunoscut vinovăția incriminată, nu a reparat prejudiciul cauzat.

În acest context, instanța de apel reține că la individualizarea și stabilirea categoriei pedepsei inculpatului Dedin Maria, s-a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii deosebit de grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatei, fără antecedente penale, nu a recunoscut vinovăția incriminată, nu a recuperat prejudiciul cauzat.

Astfel, instanța de apel efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, consideră că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpaților, a conchis că corijarea și reeducarea acestora este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse în privința inculpatului Artin Andrei sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, cu executare în penitenciar de tip închis. În privința inculpatei Dedin Maria sub formă de

închisoare pe un termen de 8 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei.

În continuare, instanța de apel a notat că instanța de fond justificat a dispus spre încasare din contul inculpaților în mod solidar Artin Andrei și Dedin Maria în beneficiul părții vătămate Bivol Tamara a sumei de 400 841, 06 bani, cu titlu de prejudiciul material cauzat prin infracțiune, or, anume acestea mijloace bănești au fost însușite de la partea vătămată.

5. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către *avocatul Hlopețchi Igor în numele inculpatei Dedin Maria*, care invocând ca temeiuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care ultima să fie achitată de sub învinuirea înaintată.

În susținerea recursului declarat apărătorul a punctat următoarele argumente:

- instanța de apel a pronunțat o decizie nemotivată sub aspectul că nu dat răspuns la toate argumentele indicate în cererile de apel;

- inculpatei i-a fost încălcat dreptul la apărare sub aspectul că i-a fost adusă învinuirea după expirarea termenului de menținere în calitate de bănuیت prevăzut de art. 63 Cod de procedură penală;

- instanța de apel urma să constate nulitatea actelor procedurale emise după data de 09 mai 2016 în temeiul art. 251 Cod de procedură penală;

- atât instanța de fond cât și cea de apel au dat o apreciere eronate culmului de probe administrat în respectiva cauză penală;

- instanța de fond a calificat eronat acțiunile inculpatei, iar instanța de apel fără a intra în esența problemei și fără a motiva decizia sub aspectul semnelor calificative ale infracțiunii imputate inculpatei a menținut o sentință neîntemeiată.

5.1. Asupra recursului declarat, procurorul a depus referință, prin care solicită inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat, din motiv că instanța de apel a adoptat o decizie legală și motivată.

6. Judecând recursul ordinar declarat și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căroră *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să

judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Astfel, Colegiul subliniază că instanța de apel, la judecarea cauzei soluționează următoarele chestiuni de drept: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.*

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând *per ansamblu* decizia instanței de apel, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Revenind la cauza dedusă judecării, instanța de recurs reține că, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare la **17 august 2018**, norma de incriminare din această cauză – art. 190 Cod penal, a fost amendată, după cum urmează:

„4. În dispoziția alineatului (1), textul *„înșelăciune sau abuz de încredere”* se substituie cu textul *„inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”*.

Așadar, după 17 august 2018, alin. (5) din art. 190 Cod penal, avea următorul cuprins: *„Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, săvârșite de mai multe persoane care a produs daune în proporții deosebit de mari, care se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani”*.

Concomitent, din conținutul sentinței menținută prin decizia instanței de apel rezultă că, instanțele de fond la examinarea cauzei, au dispus condamnarea inculpaților Denin Maria și Artin Andrei în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, reținând fapta potrivit calificativelor din redacția nouă a dispoziției art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, și anume: *„(...) dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unor fapte mincinoase având comportament dolosiv sau viclean, săvârșite de mai multe persoane care a produs daune în proporții deosebit de mari”* (f.d.142, vol. VIII).

În acest context, este evident că instanța de apel, la judecarea cauzei nu a ținut cont că fapta incriminată inculpaților a fost comisă în perioada octombrie - decembrie 2015, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 190 Cod penal prin *Legea nr.*

179 din 26 iulie 2018.

În continuare, instanța de apel, la judecarea cauzei în ordine de apel, urma să țină cont de faptul că prin *Legea nr. 179 din 26 iulie 2018*, infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată, dar a fost concretizată latura obiectivă a acesteia prin modalități alternative de comitere a faptei prejudiciabile. Mai mult de atât, în acțiunile inculpaților au fost reținute semnele calificative ale infracțiunii de escrocherie potrivit redacției noi, care la acel moment (07 octombrie 2017) nu erau prevăzute de legea penală.

Așadar, se atestă că la judecarea apelului declarat, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, nu a sesizat că în acțiunile inculpaților au fost reținute semnele calificative ale infracțiunii de escrocherie potrivit redacției noi, ci le-a preluat întocmai.

Rezumând cele consemnate mai sus, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Totodată, Colegiul penal ținând cont de prevederile art. 426 Cod de procedură penală, care prevede efectul extensiv al recursului și limitele lui, judecă cauza prin extindere cu privire la Artin Andrei, în privința căruia nu a fost declarat recurs, și conchide de a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2021, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată, având în vedere că eroarea constatată în prezenta cauză penală nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În susținerea judecării extensive a recursului declarat de către avocatul Hlopețchi Igor în numele inculpatei Dedin Maria, în privința inculpatului Artin Andrei, Colegiul penal lărgit remarcă că, atât Dedin Maria, cât și Artin Andrei au fost puși sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, prin participație, fiindu-le imputată aceeași faptă.

Astfel, întru respectarea normelor procesual penale și principiilor Convenției Europene și a evita judecarea selectivă, Colegiul penal lărgit dispune judecarea prin extindere a recursului, asigurându-le accesul liber la justiție.

De asemenea, Colegiul penal lărgit remarcă instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, și anume, asupra încălcării dreptului la un proces echitabil al inculpatei din motiv că i-a fost înaintată învinuirea după expirarea termenului de menținere în calitate de bănuită, însă instanța de apel abstract a menționat doar faptul că nici inculpații, nici avocații acestora nu au avut careva obiecții cu privire la acțiunile de urmărire penală, la etapa finalizării urmăririi penale, fără a se expune detaliat asupra acestui argument.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, cu casarea deciziei contestate, și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în

alt complet de judecată, având în vedere că eroarea constatată în prezenta cauză penală nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală

De asemenea, Colegiul penal lărgit menționează despre necesitatea în cadrul rejudecării, de a ține cont și de alegațiile recurentului din cererea de recurs, care atenționează asupra unor deficiențe procedurale admise în aprecierea probatoriului pe caz, ce au importanță pentru justa soluționare a dosarului.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Hlopețchi Igor în numele inculpatei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Dedin Maria XXXXX* și prin extindere în privința lui *Artin Andrei XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **03 august 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Boico Victor